

Natalija Juhart Brglez

GEOMETRIJSKI SPREHODI; RAZISKOVANJE MESTNE KRAJINE

12. 1.–10. 2. 2024

artKIT

»Če izberete lepoto, jo boste našli«

Nahajamo se v estetiki lirično prostorskih grafik umetnice Natalije Juhart Brglez. Med raziskovanjem urbanega prostora kreira svojstveno izvorni pogled na mesto, ki ga je zajel njen fokus, kot njena ljubezen do specifičnega mesta, arhitekture in stavb. Med opazovanjem trenutka ustvarja urbane kompozicije, ki jih doživlja in opazuje znotraj vsakdanjika mesta in raziskuje poti in prehode, kako priti od ene točke do druge in od ene stavbe do druge. Novonastali bodisi vzniki ali poniki prehodov, poti, vozlišč in razcepov, kompozicij in medprostorov ponujajo mnogoterosti pogledov in edinstvenih perspektiv, ki so zajeti v umetničnih grafičnih delih. Na vsaki poti, v vsakem kadru lahko najdeš tako kaos kot red, tako mirnost kot drvenje. Je pa tudi prav tako v vsakem koraku vidna lepota življenja, ki nam je marsikdaj mnogo bolj blizu in na dosegu, kot se je zavedamo.

Med hojo po mestu se oko sidra na specifičnih stičiščih, perspektivnih zgostitvah in izraznih kontrastih. Ne glede na letne čase, stavbe mesta ostajajo kot tihi gradniki in glasniki tega, kar je, in tega, kar je že bilo. Vidimo jih lahko vedno drugače; iz raznih kotov, kompozicijskih nagibov, rasti pogleda ali zasuka. V na videz preprostih grafičnih upodobitvah se pojavljajo nam znani urbani prostori, ki jih v svoji kompozicijski enkratnosti doživljamo kot novonastalo in svežo perspektivo.

Njene vizualne kulise govorijo o estetiki dovršenosti in arhitekturno bogati domišljiji, ki jo generira njen ustvarjalni vir. Med raziskovanjem mestne krajine nastajajo poti, ki nas popeljejo na sprehode, kjer domujejo prehodi spajanja sofisticirane nežne kolažnosti in kubističnega vizualnega umetničnega spomina in sanj.

Etimološki izvor besede perspektiva izhaja iz latinskega jezika, v katerem beseda *perspectus* pomeni »spregledan, dobro poznan«, poznolatinška beseda *perspectivus*, »ki gleda skozi, ki pregleduje, opazuj«, in beseda *perspicere* »spregledati, spoznati, s pogledom prodreti, jasno videti, zaznati«, ki je sestavljena iz *per-*, ki pomeni »skozi«, in *specere*, ki pomeni »gledati«. Nekdo, ki pregleduje, gleda skozi, spoznava vidno, vmesno in nevidno, opazuje z močjo pogleda v urbano krajino in ustvarja nova risarska polja kadriranih objektov kot kompozicijske sestavljanke geometrijskih, ornamentnih, arhitekturnih in prostoročnih detajlov.

Med sprehajanjem po urbanem okolju dobivamo iz samega okolja vizualne izseke, ki se nam shranijo v spomin kot vizualni utrinek, ki ga shranjujemo v svojo spominsko bazo, v naš tako imenovani kolažni spomin. Ti utrinki se nam nato v mislih prekrivajo s še drugimi zbranimi utrinki, ki se jim pridružijo še naše lastne slike iz vsakdanjika, kot so podobe ulic, nam dragih dreves ali domače hiše iz otroštva, ljubega kraja ali klopce iz parka, najljubše razgledne točke, lepota kostanjevega drevoreda, ljubke vrtno ograjice, kipec angela, ki ga pogledamo vsakič na poti v službo in domov.

Natalija Juhart Brglez
GEOMETRIJSKI SPREHODI;
RAZISKOVANJE MESTNE KRAJINE
12. 1.–10. 2. 2024

artKIT, Glavni trg 14, Maribor
Odpiralni čas: od torika do petka od 15. do 19. ure, v soboto od 10. do 13. ure

Vsi ti utrinki in podobe dobijo še močnejšo konotacijo in pomen, ko jim dodamo še ščepec našega čustvenega spomina, ki je prav tako vezan na specifične prostore, mesta in vizualne razglede znotraj naših urbanih krajin.

Umetničina generalna komponenta in vodilo je linija. Opazovana linija, ki sledi pogledu, lomi, zlaga, podvaja, razreže, razstavlja ali sestavlja vizualno v novonastajajoče prostore in pridružene barvne ploskve, ki jih nato umetnica začne med sabo spajati in postavljati na novo. Ustvarjena dinamika poganja lastno vsebino v strogi in dinamični postavitvi, s čimer omogoči mnogo vabljevih stičišč za oko. Prav tako generira in črpa moč iz složnosti in kompozicijskega ravnovesja kot tudi iz mehkebe vegetativnih detajlov kot protiutež bodisi v listih dreves bodisi zavutih stebrih luči bodisi vodnih elementih.

V grafikah se največkrat nahajamo sami, razen z nekaj izjemami, kot npr. v delih, kot sta *Harlekin in Notre-Dame v Parizu*, v delu z naslovom *Zbrana zbirka*, figure Peggy Guggenheim, kot v delu z naslovom *Brez kopalk*. Kljub odsotnosti človeške figure se v njenih slikah opazovalec ne počuti samega. Nahajamo se namreč v prijetni in dobri družbi čudovitih stavb, trgov, narave in dreves, igrivih kompozicij, ki vabijo k igri, risarskih detajlov fasad, ki se nam kažejo v svoji lepoti estetske ornamentike, v valovanju obokov in lokov, na mostovih in gradovih in raznih svetil, ki ponosno kot svetilniki osvetljujejo s svojo prezentnostjo celotno kompozicijsko krajino. Nad čimer lebdi še kot zadnji in končni sloj složnosti in ravnovesja, ki zaobjame celoto in postavi umetniško delo v svoj edinstveni strukturni karakter.

Njeno risarsko oko je kot subjektivni fotografski objektiv, kajti ne nazadnje je risarsko delo tako zrcalo stvarnosti kot zrcaljenje lastne notranje preinterpretacije stvarnosti. Ob preprosti danosti mnogoterih perspektiv in možnosti izbire, ki nam jih omogoča prostorska subjektivnost, sledi zadnje omenjeno manj preprosto sprejemanje mnogih odločitev, kaj zajeti, izbrati, dopolniti, kaj spremeniti in kaj opustiti. Ob nešteto možnostih je torej samo delo težje postaviti. Sestavljenost njenih edinstvenih in specifičnih perspektiv tako priča o briljantnosti njenega pogleda. Deluje kot risarski magik, ki zvrča prostore, dviguje ravnine, ustvarja prehode, sestavlja in gradi, riše nežne linije in trdne strukture, tektonsko združuje različne stile in perspektive ter ustvarja nove vidne in nevidne vmesne prostore med prostori. Njene risbe so njene lastne, bogato detajlirane interpretacije stvarnosti urbanih krajin, ki pripovedujejo v svoji estetski lepoti elegantno svojstveno ambientalno zgodbo.

Ko se odprejo vrata v svet umetnosti in prestopimo njen prag, postanemo raziskovalci svoje intuicije, v kateri tipamo, zaznavamo, ustvarjamo in sledimo silnicam lastnega navdušenja in zanimanja. Na takih poteh redkokdaj prispemo na cilj. A cilj ni pomemben, temveč sta raziskovanje in predanost lastni umetniški obrti in biti raziskovalec na poti. In če na tej poti izberete lepoto, jo boste našli, tako kot jo je umetnica.

– Nina Šardi

BIOGRAFIJA

Spletna stran

Natalija Juhart Brglez (1992, Ptuj) je leta 2018 končala magistrski študij likovne pedagogike na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru pri prof. Sandiju Červeku in leta 2019 zaključila še magistrski študij grafike pri prof. mag. Branku Suhyju na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani.

Za svoje delo je bila nagrajena z nagrado odličnosti za grafiko na japonskem natečaju Utazu Art Award Biennale 2018, priznanjem Bienala slovenske grafike Otočec/Novo mesto 2018, Prešernovo nagrado Akademije za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani 2017/2018 za cikel sedmih grafik, posvečenih Benetkam, z listino Primavera Galerije DLUM 2019, z nagrado Kuratorjev galerije DLUM 2021 ter posebnim častnim priznanjem za prispevek k razvoju svetovne umetniške grafike Internacionalnega trienala grafike Bitola 2021. Razstavlja tako doma kot v tujini. Živi, dela in ustvarja v Mariboru.